

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:
Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

.....
Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

partibus	: τη γενική πληθυντικού
milites	: την κλητική ενικού
ingentem	: την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
ornatrices	: την ονομαστική ενικού
vestem	: την αφαιρετική ενικού
aliis	: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
sermonibus	: την ονομαστική ενικού
tempus	: την αιτιατική πληθυντικού
mentionem	: τη δοτική ενικού
filiam	: τη γενική ενικού
annos	: την αφαιρετική ενικού
mendacium	: τη γενική πληθυντικού
quid	: την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

istae	: την αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους
te	: τη γενική πληθυντικού στο τρίτο πρόσωπο.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

moverat	: την αφαιρετική του σουπίνου
fuerat	: το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρατατικού στην υποτακτική
occiso	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
orabat	: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
imponeretur	: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
conduxit	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
secuta est	: τη γενική του γερονδίου
intervenit	: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής.
oppressit	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της προστακτικής στην ίδια φωνή
deprehendit	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του υπερσυντελικού της υποτακτικής στην ίδια φωνή
extraxit :	το πρώτο ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην παθητική φωνή
mallet :	το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα στην ίδια έγκλιση
respondisset :	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

- obicit** : το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού της υποτακτικής στην παθητική φωνή
- faciant** : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της υποτακτικής στην ίδια φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
Romam, piscatoriam, aliquando, earum, vidisse, tempus, calvam.
(Μονάδες 7)

Γ1β. «**ne istae te calvam faciant**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα1) και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 3).
(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

Γ2α. «**Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverant**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.
(Μονάδες 3)

Γ2β. «**occiso Scriboniano**»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο **cum**.
(Μονάδες 4)

Γ2γ. «**ego, pater, cana esse malo**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Iulia respondit**».
(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του Κλαύδιου. Ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του , και , αφού σκοτώθηκε ο Σκριβωνιανός , τον οδηγούσαν σιδηροδέσμιο στη Ρώμη. Επρόκειτο να επιβιβαστεί σε πλοίο · η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί του. Δεν το κατόρθωσε · νοίκιασε ψαράδικο πλοιάριο και ακολούθησε το πελώριο πλοίο.

Μ' αυτό το σχέδιο κάποτε εμφανίστηκε ξαφνικά και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στα φορέματά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε ότι δεν τις είδε και με άλλες κουβέντες παρέτεινε το χρόνο ώσπου έφερε την κουβέντα στην ηλικία. Τότε ρώτησε την κόρη, αν προτιμούσε να είναι μετά από μερικά χρόνια ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε: "εγώ, πατέρα, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα", ο πατέρας προέβαλε σ' εκείνη ψεύτικο επιχείρημα: "Δεν αμφιβάλλω ότι δεν θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί λοιπόν δεν φοβάσαι μήπως αυτές σε κάνουν φαλακρή;".

B1 partium

miles

ingentiora

ornatrix

veste

alius

sermo

tempora

mentioni

filiae

anno

mendacium

quis

istud

sui

B2 motu

esset

occidisti

oremus

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

imponi
conduc
sequendi
interveniunt
opprimitote
deprehendissetis
extrahar
malit
respondebunt
obiceremini
fecerint

Γ1α

Romam = αιτιατική της κατεύθυνσης στο *trahebetur*
Piscatoriam = επιθετικός προσδιορισμός στο *naviculam*
aliquando = επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου στο *intervenit*
earum = γενική κτητική στο *vestem*
vidisse = ειδικό απαρέμφατο , αντικείμενο στο *dissimulavit*
tempus = αντικείμενο στο *extraxit*
calvam =κατηγορούμενο του αντικειμένου *te*

Γ1β Δευτερεύουσα ενδοιαστική πρόταση που εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο *ne* επειδή δηλώνει φόβο μήπως γίνει κάτι. Εκφέρεται με υποτακτική επειδή ο φόβος είναι κάτι ενδεχόμενο ή πιθανό, χρόνου ενεστώτα (*times*) ύστερα από ρηματικό τύπο εξάρτησης αρκτικού χρόνου δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων. Ο φόβος είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης του. Χρησιμεύει ως αντικείμενο στο *times*

Γ2α *Arma a Scriboniano in Illyrico contra Claudium mota erat.*

Γ2β *Cum Scribonianus occisus esset,...*

Γ2γ *Iulia respondit patri se canam esse malle*

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ :ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΙΑΝΗ Μ. – ΧΟΝΔΡΟΥ Α.